

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosť
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njedželske łopjeno

Wudawa so kóždu łobotu w Smolerjez knihiczišćezerni w Budyschinje a je tam sa schwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostac

Njedžela Inwokavit.

Mat. 16, 21-23.

„Ty njeměniš, šćtož Bože, ale šćtož čłowjeczne je.“

S dobreje wutrobny napominasće Pětr swojeho Anjese, jako tón wo swojim čěrpenju a wumrjeczu rěči: To so tebi stac njedyrbi. Wutrobna lubosć k temu Anjesej jeho k temu pohnuje. Wšćeczečka je sa njeho myšl, tradač dyrbjec swojeho Anjese a wšćech kublow jeho gmejnstwa. Tola Jezus jeho kručze wotpołasa. „Ty njeměniš, šćtož Bože, ale šćtož čłowjeczne je.“ Šćdy by tón Anjes dženska tak se swojimi kšćesćizjanami rěčať wo swojim čěrpenju a wumrjeczu, njeby wón nětremužkuliž sažo prajic dyrbjal: „Ty njeměniš, šćtož Bože, ale šćtož čłowjeczne je“? Ach, kajke wopacne myšle ma tola wjele kšćesćizjanow wo tuchym najwjetšim Anjesowym skutku! So je Křystuškowy kšćiz křóna jeho zylého skutkowanja, to njedhadža srošćmiec. Byrnjež tón Anjes-žam prajil, so wón da swoje žiwjenje k wumožanju sa jich wjele, byrnež jeho kšćeczi japosćtoli s zylěj zyrkwju předuja: Wón bu sa naž k hrěchej činjeny, so bychmy my w nim ta prawdosć byli, kotraž pšćed Bohom płaczi, woni wjedža to lěpje. Šćožniťa, kiž je so sa nasche hrěchi do kšćercze dať, njepotrjebaju. Wo hrěchu ničžo njewjedža, abo so žami tajzy ludžo, kiž móžeja wšćitko sažo napravic. Duž jich myšle pšći kšćizowanym Šćožniťu nimo džēja. Křystuš je jim wulki profeta; wo wšćich najměšćniťu njedhadža ničžo wjedžec. Ale wěšće wo tajkich myšlach tež płaczi: Wy njeměnicze, šćtož Bože, ale šćtož čłowjeczne je.

Druhy spominaja na Šćožniťowe čěrpenje a wumrjecze najswěrdnišćim kšćeczerpenjom. A sawěšće tón dyrbjal kšćeměntnu wutrobu mēc, kiž mohť teho, kiž žaneho hrěcha njeje činil, tak žalownje čěrpic widžec bjes sačuzča najwutrobnišćeje srodoby nad tym. Tola hdyž hewal ničžo wobžarowac njemajš hac židowšću kšćerowosć a Anjesowe hórke čěrpenje, dha płaczi tež wo tuchle myšlach: Ty njeměniš, šćtož Bože, ale šćtož čłowjeczne je. Sažo druhim je Anjesowa kšćercz martwariska kšćercz, snamjo, so je jeho wěz dobra a spratna, snamjo, so je wón tuch swojich hac do kšćercze lubowal. Ale Bože myšle wo Šćožniťowym čěrpenju tajke myšle tež hišće njeižu; te so wjetšće a hlabsche.

Kajke dha so Bože myšle wo tym? Tón Anjes praji: so ma hieč do Jerusalema a wjele čěrpic. Haj jeho čěrpenje je Bože dla nusny skutk; je skutk Božeje lubosće a prawdosće. Božu lubosć, kotraž je tajki wopow sa naž pšćinječka, Křystušowu lubosć, kotraž bě pokłuschna hac do kšćercze na kšćiz, w tuchym skutku pšćnac a kšćwalic, to rěka: mēnicž šćtož je Bože. Pohladaj s tajkej ponižnosću, nutnosću a wěru na swojeho Šćožniťowe čěrpenje, kaž hrabja s Zinzendorf, kiž pohladujo na Božu martnu džesche: To by ty sa mnje činil; šćto činu ja ja tebe?

Tež skutk Božeje prawdosće je Křystušowa kšćercz. Wón je naschich hrěchow dla do kšćercze daty a nascheje prawdosće dla sbudženy. Wšći jeho čěrpenju a wumrjeczu dyrbišć swoj hrěch pšćnac a prajic: „Ja kšćm to sawinowal, šćtož ty so pšćeczerpic, te puťi so ty kšćowal, kiž ja bēch sažkuzil. Ja kšćstniť steju tudy, mje njekudž kšćerowje, to proschu hrěšćniť kšćudy, čin so mnu po hmadže“, to rěka, mēnicž, šćtož je Bože.

Wschu winu je wón na šo wsať, ale tež se šwojej hórkej šmjerczu najbohaczišce kublo šaklužil: wodawanje hrěchotw, žiwjenje a šbóžnosć. Ach, špomni na to, mój šchesczjano w tuchle czičich njedželach, hdžež widzišch šwojeho Jesuša czerpicz a tvoje mēnjenja a myšle budza Bože myšle.

Widzišch-li jeho w šahrodže šo je šmjerczu bēdžic, dha špomni na to, šo je wón tať přenich cžlowjekow winu w paradiso-wej šahrodže wotpofuczil. Widzišch-li jeho wot jandžela pošhl-njeneho, dha špomni na to, kať šmny nětko do jandželskeho towařtwa pošbēhnjeni; widzišch-li jeho šaniczeneho a šapřewaneho, dha špomni na to, kať bu nam pšches to wēczna cžescz data; widzišch-li, kať jemu drařtu wuřleku, dha špomni na to, kať je wón tebi drařtu wēczneje prawdošcže dať: widzišch-li jeho lacžnosć czerpicz na šchižu, dha špomni na to, kať ty nětk njetřebasch helřku cžwilu a lacžnosć czerpicz; widzišch-li jeho wumrjecz, dha špomni na to, šo my pšches njeho wēcznje žiwi budžemny. Na wšcho to špomni š džaknej wutrobu a ty budžesch mēnicz, šchtož je Bože. Wšmi šebi pať tež kručže přjōdť: šchižowacž chzu ja nětk tež wšchōn hrěch, wšchē žadoscže a lořschy, kotrychž dla mēješce mój luby Jesuž tať czerpicz. „Teho dla, wy šchōdnie hrěchi, dobru nōž wam žyle dan. Šdalujcže šo wšchitke šmēchi, wasche dla Bōh wiřy tam.“ A pšchindu-li šamžne czerpicz a hubjenoscže, nuřy a wobeženoscže, haj šmjercz, ach špomni; Mōj Anješ je mi pošasať, kať ma šo czerpicz a wón rukuje mi tež se šwojim krařnym horjestacžom ša mēřny plōd šōždeho powuczenja a domachpřtanja. Tať budžesch mēnicz, šchtož je Bože. —

Duž daježe nam š Jesuřom cžahnyč horje do Jerusalema a pšchi jeho czerpicz a wumrjeczu wobeje widžecz: wyřkōscž našce dopomnjenje na šwojeho Šbōžnikowu martru žohnowane a kať šmny na njeho š wēřu špominali, tať budže wón nětko a žuru š hnadu na nař špominacž a nam bohacže šhonicž dacž, cžlowškeje winy a hlubokoscž Božeje hnady. Tať budže nam šchtož je Bože, mjenujžy mēř š nim a žiwjenje w nim.

Powitanje

**ša našchich lubnych wojowarjow wot Boha š njepřcheczelškeje jatby
š nam šařo domwjedženych.**

š nam witajcže! Šdnyž něhdy š wutrobny
A š wjeřelom šym tutōn poštrow prařil,
Dha je to dženyř, hdnyž Wōtz wšchej' dobroty
Je waschej jatby kōnz a mješu štajil,
Šdnyž dženyř pšches Jeho hnadu wōtzowřku
Šař' řhodžicže na domřšninej šemi
A my wař poštrowjamy š wutrobu
Se řhřami drje a tať š radošcžemi!

š nam witajcže! Š kať šmny pošřhli
We Božej řwjatnizy, wy lubi, ša wař,
Přchi řwitanju a wjecžor w luboscži
A pšchezo, wřchudžom špominajo na wař!
Kať ličžili šmny dny a hodžiny,
Šakž š tej, hdnyž šařo budžecže tu š nami
A šbožo šař a horjo džēlmy
We lubej řerbskeje domowinje š wami.

š nam witajcže! Nětk š Bohom šabudžcže,
Šchtož czerpili šcže w zuřej dalokoscži,
A niřdy njesařbudžcže, šchtož wam je
Bōh cžiniť w šwojej řwēřje a luboscži!
A njesařbudžcže, šchtož šcže řlubili
We řrudnych dnjach ša džēn wuřwobodženja,

Šo byřcže Bohu wopor pšchinjeřli
Še žiwjenjom po řlowje Bōžoh' řczenja.

Nětk šař' do rukow pluh a špēwařske
A grat ša nowe řohnowane džēlo!
Džēlaj a špēwaj! heřko wōtzowřke
Budž wasche, šo by našce Šserbřtowo řcžēlo.
Wēř, lubuj, prošch, budž řhřny w nadžiji,
Šo řōždy džēn cže bližo wjedže š Bohu,
Tať rōže řcžipasch po wšchej řakoscži
A hnada rořřwētluje tvoju drohu.

Wy bratřja lubi! pšchewinjeny kraj
A wōřhudženy lud wař domoj wita! —
Dha pošhaježe, a Bōh to š hnady dař,
Šo pšches wař lēřšchi cžak a pšchichod řwita,
Šo Boha Anješja šařo přtamy,
To jene řōřlo šboža, mořy, mēřa;
A šchto nař šařo twari? wēřcže wy?
Mōž wyřche wřchitřich cžlowřřkich mořow: **Wēřa.**

Š hlaježe, kať my na wař hladamy
Dženyř š džaknej modlitwu a š nadžijemi!
Š řhřcžeže, pšalm a řhēřlusch radořtny
Wam wřchudžom špēwamy na řerbskeje šemi.
Wař waschi lubi š žřřym Šserbowřtwom
Dženyř powitamny wutrobnje a řjenje,
Wam wupřřchimny durje, dwōř a dom:
š nam witajcže we Jesuřowym mjenje!

Jan Wařtať.

Zyrkej a řtat.

Šdnyž to nětko wo řchulu dže, řo něřchto jara wařne huřto dořcž řabudže abo tež se řamnyřlom řabudže, mjenujžy to jene: my řřebamy hižo tehōdla nabořnu řchulu, šo byřhu našce džēcži š přēnjenju cžak a š druhemu rum mēli, hdžež mohla řo jim nabořina pošřicžicž. Njedostanjemny my nabořnu řchulu, mōža našce džēcži něhdy po řchuli do wořebitych hodžinow řhodžicž. Wy dnyřimny tehōdla hižo nabořnu řchulu řadacž, šo byřhu našce džēcži řnutřka šwojeho řchulřkeho plana, šwojich řchulřkich hodžin cžak ša nabořne rořwucžowanje dořtate. Š tym njeje prařene, šo dnyřbi wucžer tež tuto rořwucžowanje mēcz; ně, to mōže tež duchowny abo hewať něřchto š temu powořany byčž; řōždemu wucžerjej dnyřbi pšchewořtajene byčž, hacž wōn cže řchescžansku nabořinu pošřicžicž abo niř. A runje tať dnyřimny my řebi hižo tego ruma dla nabořnu řchulu řadacž; hewať dnyřbja džēcži šařo po řchuli něhdy na druhim mēřtnje do nabořnych hodžinow wořebje bēhacž. To njeřřteje tej rořřudžazeje pšchicžinje, cžehōdla řebi nabořnu řchulu řadamny, tola pať řobu jara wařnej. Tuta wēž je jenož tam ša nabořne rořwucžowanje lořřcha, hdžež je jena řchula zyrřwinskā, hdžež ma zyrřkej, abo zyrřwine řchulřke lehnřtowo řlowcžko řobu řēcžecž, kať to tola we wřchelřkich wořadach je.

Šdnyž řebi tutu žřřku řchulřku wēž pšchemnyřřlicch, dopōřna-jesch, šo to tu jeno wo to řchulřke njeňdže ale šo je to na wřchēm pošřledku wojowanje dweju řwēřtnejuu nahřadow (Weltanschauungen). Tōn jedny řložuje řo na to, šo je řōždy cžlowjek se šwojej duřchu wot Boha řam š tym cžlowjekam pšchicžoh; šo by řim w Jesuřu řhřřřtuřku, řiž bē žiwy, wumrē a bū řbūdženy, tutōn řhubjeny pucž šařo wotewřil. Tōn druhi je mjenje abo bōle wot tuteho řdaleny, řamo tať daloko, šo praři, šo Boha

w kotrymž nětko jeho bratr hospodari. Nad durjemi do kamje-
nja wučezbanu wopon: kapon wufrazowazy na nashypje. Wo-
pon ma pětnu historiju — hiščeže sa džěda Miklawšoweho šaja
městno kaponu ho pěnjazy „sejhravazy“ bójnny kón; hdyž pak ho
štatof a j nim tež wopon wotpali, dosta džěd nowy wopon, ale
j kaponom město konja. Tak padny stara móz a šlawo j konja
na kaponu. Podobnje bu tež mjeno rodueje wšy pscheczeloweje
w němšich wach krutemu pscheměnjenu poczišnje. Wulki
Wošyk, w starých liščinách Groß-Hainichen, Groß-Hainchen,
rěka nětko pola wěčnych šugodow Łužičanow — Groß-Hähni-
chow! S tym swižuje wošud wopona . . . To tak nimodužy
pschi pohladu na stary wopon — potom šmój do šěže šastupiloj.

Stare, dokladne, pschihodne šerbiske twarjenje. Wšchudžom
šama čisztota a porjad, wšchudžom pokoj, měr a šbožo. Na
prošy pschijemšćeje „šitwy“ hraje šebi j wulkim pšom mašy
košchlady hólčyk, nad kotrymž ho młoda maczerka kloni, čerštwu
žona Miklawšoweho bratra . . . Šacžerštweni ho, hdyž mje po
šlowjansku j podanjom ruki powita . . . Wšcho šda ho mi tak
pschitulne, tak pscheczelne, čujach ho bóršy tak doma, šo njemóžu
ani powjedacž. Wobšěrne, šelenc šachlyžy, pschi kotrymž ho
tak rjenje na šawzy šedžešče, běchu wěšo nětko wštudnjene, wy-
šofki čašnik wot šenje k wjerčej, kiž se šwojej wulkej machawu
špokojnje čichemu šbožu pschitwafše, kaž wutroba čłowjeka —
wšchitko, wšchitko běšče mi tak miše, wšcho šdasehe mi wo tym
powjedacž, kaž derje je wošjedž ludži dobreje wole . . . Tu ho
wěšče něhdže wo kuczach njewobšedžbowani mišchrichu palčyk
„ludki“ j drobnymaj wóčškomaj a šebi špokojnje šwoje běše
brody škladkowachu nad tajšej lubošči, j šotrejež ho wšchitzy wo-
šhdlerjo starošerbiskeho štatofa wobšimachu . . .

Wotucžich po pošhljazy, pokojnym španju.

„Dobre ranje, bratsko!“ poštrowja pscheczel a „dobre ranšo“
pscheyejše mi tež jeho žonka ho lubošnje psches šofejowu paru
pošntějo.

Ššny hromadže pošnědali, potom šmój ho j Miklawšom
pošběhnytoj, šo bychmoj ho wo wofolnošči rošhladašoj. Wón
šawrije šwoju rošpšamu gramatiku, w šotrejš šmój hiščeže
wčera j jara wučenyntaj wobličžomaj šlowa pschirunatoj, do
blida a poručži ju Bohu temu šnjesej. Wšchěndžechmoj šchecer-
niščežo po šelenej trawatej ššoninje šastupichmoj do doška.

„Wo prawym — hdyž čžemoj?“ šastaji mje pscheczel j pra-
ščenjom j polboša a hnydom šam wotmoštwja: „Wěm. Šhribšch
našch Wošhčžanski original ššnacž.“

„Original? Šajki original?“ ho wopraščan.

„Š mi, wješneho filofofa, kiž rošumi jenož wo bibliji čžitacž,
kiž ho džerži šwojich šašadow jako šřědka šchtó, šlowjansku
šwjerdu hłowu, kotruž šferje rošbijesh, hdyžli wobmjehčžišch,
poštawu, wo šotrejš šu j wošebitej hru wšchitke móžne dobre a
šchpatne wošebnošče kuziškeho šura šjednocžene — j šrótkim
original.“

S šutej deštiniziju pscheczel moju wčžipnošč jara napinašče.
Nimowolnje ršowafše mi moja myšl šprosteho, šhorbjeneho lu-
doweho wučenza j minjeneho lěštotka, wobras wšchědneho šerb-
škeho šhudaka Šelanskeho, rěčžazeho šjes šmala šopu jashkow.
Šajke originaly měšesche, prošchu, šacžšnjeny, njewaženy, ša-
pomnjeny šerbški narod! . . . Šle šuton original rošumi pječža
lědma wo bibliji čžitacž. Wučenošč je pošajkim jeho šłaba štro-
na, wo nej teho dla jako originalnošč njekotwizowa.

„Ššny šam na njeho šadoščžiwu“, prajeshše šašo pscheczel.
Šello lěš šm hdyž wo šwojej ródnej wšy njebš a šello lěš šm
jeho ani njewidžal! Šehdy hdyž běšče šchěščžžškatnik ale
hiščeže šhodžešče štatnje a runje šwój mšny, hiščeže běšče do-
breho šłofa a šhlnych pošow, hiščeže šurjeshče wot ranja do
wječžora šwoju šrubku šobafa.“

„Šak šo mjenuje?“

„Mšnyš Šolan“, wotmoštwja pscheczel a ja šašchčžepju šebi
mjeno originala, kiž mam ššnacž do pošjatka.

Mjes tym šmój do kražneho „Wošhčžanského doška“ šastu-
piloj, kiž nadobo, jako byš wufuškany, wo trochu šmohojtej, j žyła
niž pscheyara wotměnjazej krajinje pošnika pschewapuje. Šdy
by j hობrom byš a došč wšchědnu krajinu, šajtuž šy na šwojich
puežowanjach na mnohich wobrajach widžal, j hობrškimi šrocze-
šeni wot šłošetra něhdže k Šužy pscheměnik, by ho nadobo šakle
na pošpuežu pola Wošhka pschepadnyš a po šastwóženžy šebi
wocži wutřewšchi, by ho wo lubošnym doščku wobladal, wo šaj-
šimž šy hdy wo pošwedaščžach a idyllach čžital. Še šam wšcho,
šchtož do šajkeho doščka šlušcha. Šłožna, čžerštwošelena, jenož
něhdže dwě ščž šrocželow šchěrofa šłuka, psches kotruž wo wob-
šchěrných šahibach a šchiwišnach rěčžka pošuje, j wjerbami wobru-
šjena, ššoniny j šercžitami a wšchiny j lěšow poroščžene. Še
tu tež pošrešny idyllski žiwjoš: Šolanowy mšny, a romantiski
žiwjoš: dwě hrodžišchčži, Šobličžanske a Šobanowške. Še tu tež
šhdlo šajkowškeho šchěrjenja „Šacžbra“, kiž ho j nožnyntaj ša-
šhdžentym wot šudy hacž do wšy Šobraněž wotnjesež šawa —
j žyła wšcho, šchtož šebi pošjadny pošwedar pschecž móže.

Šle ja njehšym njesh tym na ničžo šedžbowal, na wšcho
šym jenož j jeny wóčškom hladal, na wšchitko jenož j jeny
wuchom pošłuchal. Š wošch myšlach tečžesh jenož — original.
Š pošajnej radošču pošwach wobrot wo pschecželowných rěčžach,
wotpadanku wot kražnoščow a šadicijom doščka a šawrot
k originalu. Š tym wofomiku njemohš lěšškeho čžinicž.

„Šyžo ja moju něžnu młodoščž měšesche Šolan dwě doroščž-
nej džěšči, džowku a šyna“, pošwedašche pscheczel. „Džowka
Šana běšče hdy doroščžena, roščžeta hólža, pošnych štrowynch
šizow, wocži šamny woheš. Šak jej to štešesche pschi „reji“, šak
šwiznje ho wofolo šwojeho šewarja wjercžeshče, šak wobrotnje
móžeshče ho pod jeho ruku pschepšesčž — šóždy jejny pošhš
běšče j wumjeshkim šłškom. Šjes džywa, šo ho Wošhčžanszy hólžy
šapocžachu šahe po nej se šalubowanjom a šadoščžiwje wobla-
domacž. Wšchaf tež šam šary Šolan šlyškotafše j radošču wo-
čžaf, hdyž widžeshče, šak ho jeho džowka wo šopodaštwje ša-
šera, šak ho jej wšchudžom pošlni, šak jej ho wšchitko radži, šak
jej wšchitko pod rukomaj jenož hraje. . . Š tu žyše šam wot
ho šakšepa ša šurje šary šajšlawy Wicžas, pscheczel j młodnych
lěš a čžze wot njeho Šanu ša šwojeho šurka . . . Šary mšnyš
šwofša žyše ššamjenjeny — na to hacž došal njeběšche myšlik.
Běšče hacž došal ho jenož wjehelik pošladajzy na šwoje šbožowne
džěčžo, ale nihdy jemu pschi tym njenadpadny, šo měša ho Šana
tež něhdy wudacž. —

„Š to by rjenje byšo“, šebi něhdže myšleshče. Ša šebi ju
wufuškam, šo žyła mi j šrošchtom mošch šarych lěš — a nětko
hdyž šym ho teho dočžafal, nětko mam ju někomu ša žonu dacž,
šo bych šam wofal jako wotrubana šhójna šjes šakšow. Ššym
žonu šhubil, nětko mam hiščeže wo šwoje džěčžo pschicž?“
Š rchle ho roššudži pschecželej młodnych lěš wotřez. Še ho naj-
šferje jara roššudnje wuprajil, pschetož po Wošhku ho rošnjehš,
šo šary Šolan šwoju džowku nikomu njeda, šo ho jeho džowka
njehšně wudacž, doniž wón živy budže. Š widžišch, šak je ju
nikomu njedaš, šak je jej žentwu njedomoliš.“

(Pošracžowanje.)

Šamolwity redaktor: šaraf W y r g a c ž wo Šobacžžach.

Šudawa „Ššerbška Łužica“, družštwu j wobm. ruš.

Čžišchčž Ššmolerjčž knihicžišchčžeršnje wo Ššerbškim Šomje
wo Šudšchinye.